

Delårsrapport

Första halvåret 2016

Datum 2016-08-11
Dok.bet. PID153145
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2016-208

Innehåll

Inledning	3
Pensionsmyndighetens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv	3
Sammanfattning av första halvåret	4
Redovisnings- och värderingsprinciper	6
Resultaträkning	7
Kommentarer till resultaträkningen	8
Balansräkning	10
Kommentarer till balansräkningen	12
Noter till balansräkningen	14
Anslagsredovisning	15
Kommentarer till anslagsredovisningen	17
Särskild redovisning för premiepensionsverksamheten	18
Fondförsäkring	18
Traditionell försäkring	20
Tillfällig förvaltning	22
Nyckeltal och väsentliga uppgifter för premiepensionen	23
Resultaträkning premiepensionen	24
Noter premiepensionen	25
Försäkrings- och finansiella risker inom premiepensionssystemet	26
Beslut om delårsrapport	28

Inledning

Pensionsmyndighetens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv

Pensionsmyndighetens uppdrag är att ansvara för administrationen av den allmänna pensionen samt angränsande pensionsförmåner. Pensionärer och pensionssparare står i fokus och vi ska tillgodose medborgarnas behov av information i frågor som rör pensioner. Vi ska också tillhandahålla statistik och analyser till regeringen och andra intressenter.

De olika pensionerna och pensionsrelaterade förmånerna som Pensionsmyndigheten administrerar presenteras nedan tillsammans med information om hur de finansieras. Finansieringsformen påverkar den ekonomiska redovisningen och är därför en viktig utgångspunkt i detta sammanhang.

- Inkomstpension och tilläggspension är pensioner som bestäms utifrån intjänade pensionsrätter och pensionspoäng. Dessa pensioner, inklusive administrationen av dem, finansieras genom avgifter från pensionsspararna via AP-fonderna. Pension för ett år finansieras i princip från detta års avgifter. Om det behövs skjuter AP-fonderna till medel, överskott fonderas. De bakomliggande avgifter som utgör finansiering är allmän pensionsavgift, ålderspensionsavgift (arbetsgivar- och egenavgift) och statlig ålderspensionsavgift.
- Premiepension är ett fullt fonderat system som består av fondförsäkring, traditionell livförsäkring och tillfällig förvaltning. Premiepension, inklusive administrationen av den, finansieras genom avgifter som tas från pensionssparares och pensionärs pensionsbehållningar. De bakomliggande avgifter som utgör finansiering är ålderspensionsavgift (arbetsgivar- och egenavgift) och statlig ålderspensionsavgift.
- Garantipension är ett grundskydd för den som har låg inkomstgrundad pension eller helt saknar sådan pension. Garantipensionen finansieras via ett anslag på statsbudgeten, inom utgiftsområdet ekonomisk trygghet vid ålderdom.
- Även flera av de övriga pensionsrelaterade förmåner som Pensionsmyndigheten administrerar redovisas under utgiftsområdet ekonomisk trygghet vid ålderdom, nämligen efterlevandepension till vuxna, bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd. Två förmåner redovisas under utgiftsområdet ekonomisk trygghet för familjer och barn, nämligen barnpension och efterlevandestöd. Samtliga dessa förmåner är finansierade via anslag på statsbudgeten. Det gäller även administrationen av förmånerna. Pensionsmyndigheten ansvarar också för anslaget pensionsrätt för barnår som finansierar en pensionsrätt för endera av föräldrarna till små barn.
- Pensionsmyndigheten administrerar också en frivillig pensionsförsäkring. Den är i sammanhanget begränsad och finansieras via avgifter som fonderats. Möjligheten att göra inbetalningar till frivillig pensionsförsäkring togs bort 1981.

Sammanfattning av första halvåret

Verksamheten

Våra verksamhetskostnader följer budget och finansieras inom ramen för tillgängliga medel.

Verksamhetskostnaderna var marginellt högre under första halvåret 2016 än under motsvarande period 2015. Främst är det personalkostnaderna som är högre då vi i år bland annat har ett högre antal årsarbetare än under motsvarande period föregående år.

Premiepensionssystemet

Pensionsmyndigheten har i juni 2016 sagt upp avtalet med fondförvaltaren Falcon Funds SICAV plc (Falcon Funds) på grund av att bolaget brustit i sina förpliktelser. Myndigheten har i samband med detta avregistrerat Falcon Funds fonder från premiepensionssystemet och lagt en order till Falcon Funds om att sälja Pensionsmyndighetens innehav i fonderna. Läs mer under Fondförsäkring i Särskild redovisning för premiepensionsverksamheten.

Under första halvåret 2016 utbetalades 3 654 miljoner kronor i premiepension, en ökning med 27,8 procent jämfört med 2015. Ökningen beror på en kombination av att antalet pensionärer som erhåller premiepension ökat samt att en högre genomsnittlig premiepension betalas ut. I följande tabell framgår ökningen av såväl antal pensionärer med premiepension som totalt utbetalt belopp.

Premiepensioner	2016-06-30	2015-06-30	2014-06-30
- utbetalt belopp, mnkr	3 654	2 859	2 255
- antal pensionärer med premiepension	1 399 408	1 300 310	1 196 725

Tabell 1. Utbetalt belopp första halvåret 2016-2014 avseende premiepension och antal pensionärer vid halvårsskiftena.

Fondförsäkringstillgångarna för vilka försäkringstagaren bär risk minskade med 0,23 procent från 826 394 miljoner kronor per den 30 juni 2015 till 824 502 miljoner kronor ett år senare.

Den traditionella försäkringens avkastning uppgick till 6,91 procent (jämförelseindex 7,11 procent) under första halvåret 2016 att jämföra med motsvarande resultat för första halvåret 2015 som var 2,08 procent (jämförelseindex 2,68 procent). Halvårets positiva avkastning beror på sjunkande långa räntor och en marginellt stigande aktiemarknad.

Inkomstpensionssystemet

Utgifterna för inkomstpension och tilläggspension uppgick första halvåret 2016 till 140 450 miljoner kronor¹. Utgifterna för de två förmånerna ökade med 6,8 procent mellan första halvåret 2015 och 2016. Ökningen beror främst på att antalet ålderspensionärer med rätt till inkomstgrundad pension har ökat, se följande tabell. Dessutom räknades pensionerna på grund av indexeringsreglerna upp med 4,2 procent per 2015-12-31. Utgiften för inkomstpension ökade med 18 procent medan utgiften för tilläggspension endast ökade med en procent. Skillnaden beror på den så kallade tjugondelsinfasingen av det reformerade ålderspensionssystemet som innebär att födda 1938 eller senare får en allt större andel av sin inkomstgrundade pension från inkomstpension och premiepension och en lägre andel från tilläggspension. Den födelseårgång som blev 61 år 2015 har inte rätt till någon tilläggspension.

¹ Denna siffra, och motsvarande siffror i tabell 2, avser det som rekvideras från AP-fonderna för pensionsutbetalningar varje månad. Beloppen skiljer sig något från de som anges i resultaträkningen.

	2016-06-30	2015-06-30	2014-06-30
Inkomstpensioner			
- utbetalt belopp, mnkr	51 757	43 844	37 780
- antal inkomstpensioner	1 488 000	1 388 000	1 284 000
Tilläggs pension			
- utbetalt belopp, mnkr	88 693	87 638	88 848
- antal tilläggs pensioner	2 048 000	2 017 000	1 974 000

Tabell 2. Utbetalt belopp första halvåret 2016-2014 avseende inkomstpension och tilläggs pension samt antal pensionärer vid halvårsskiftena.

Anslagsfinansierade förmåner och frivillig pensionsförsäkring

Utgifterna för garantipension uppgick till 7 117 miljoner kronor under det första halvåret 2016. Det är en minskning med 10 procent jämfört med samma period 2015. Minskningen beror främst på att inkomstpensionen indexerats upp medan prisbasbeloppet indexerats ned. Garantipensionen avräknas mot inkomstpensionen. 699 000 personer erhöll garantipension i juni 2016 jämfört med 769 000 i juni 2015.

Utgifterna för bostadstillägg uppgick till 4 214 miljoner kronor under det första halvåret 2016, motsvarande utgifter för första halvåret 2015 uppgick till 4 248 miljoner kronor. Utgifterna för bostadstillägg har minskat något på grund av uppindexeringen av inkomstpensionen. Utgifterna har minskat med 0,8 procent jämfört med samma period 2015. 289 000 personer erhöll bostadstillägg i juni 2016 jämfört med 287 000 i juni 2015.

Övriga anslagsfinansierade förmåner är efterlevandepension till vuxna, äldreförsörjningsstöd, barnpension och efterlevandestöd samt pensionsrätt för barnår. Utgifterna för dessa anslag framgår av delårsrapportens Anslagsredovisning.

Inom den frivilliga pensionsförsäkringen betalades 12,4 miljoner kronor ut i pensioner till 2 208 försäkrade under första halvåret 2016 jämfört med 13,3 miljoner kronor till 2 421 försäkrade under första halvåret 2015. Värdet på de förvaltade tillgångarna uppgick per den 30 juni 2016 till 429,2 miljoner kronor, jämfört med 431,6 miljoner kronor ett år tidigare. Avkastningen för portföljen uppgick under perioden till 7,29 procent, jämfört med -0,53 procent föregående år och jämförelseindex uppgick till 3,80 procent, jämfört med 0,06 procent² föregående år. Portföljen består av ränteinvesteringar, cirka tre fjärdedelar bostads- och företagsobligationer och en fjärdedel statsobligationer, som utvecklats positivt då räntorna fallit under första halvåret 2016. Index innehåller lika delar bostad- och statsobligationer. Överavkastningen i portföljen i förhållande till index beror på att bostads- och företagsobligationer utvecklats bättre än statsobligationer, samt att löptiden för innehaven i portföljen är längre än löptiden på innehaven i index. Det huvudsakliga målet inom förvaltningen är att långsiktigt kunna infria garanterade pensionsutfästelser genom att matcha pensionsutbetalningar med kupong- och obligationsförfall.

² 0,06 procent enligt ett nytt sätt att beräkna index infört från delårsrapport 2016, se Redovisnings- och värderingsprinciper. Index beräknat enligt den gamla metoden var 0,31 procent.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Pensionsmyndighetens delårsrapport utgår från förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet. Därutöver har regeringen i regleringsbrev och instruktion medgett undantag och formulerat mer specifika anvisningar. Regleringsbrevet föreskriver bland annat att Pensionsmyndighetens delårsrapport ska kompletteras med en särskild redovisning för premiepensionsverksamheten enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS).

Ekonomistyrningsverket har medgett undantag från föreskrifterna till 4 kap, 2 § FÅB, bilaga 2, avseende balansräkningens uppställningsform, så att placeringstillgångar och avsättningar som rör premiepensionsverksamheten och vissa andra försäkringar får redovisas med rubriker och ordningsföljd anpassade till vad som är lämpligt med hänsyn till bestämmelserna i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ändrade redovisningsprinciper jämfört med delårsrapporten 2015

I den tillfälliga förvaltningen redovisas handel med återköpstransaktioner från och med hösten 2015 och finns därför inte med i delårsrapporten 2015. Denna placeringsform redovisas brutto i balansräkningen under posterna Övriga lån, Övriga skulder samt Ansvarsförbindelser under Poster inom linjen och påverkar inte jämförelsetalen.

Transfereringar avseende bostadstillägg till personer med sjuk- och aktivitetsersättning som är sammanboende med en ålderspensionär med bostadstillägg, som i enlighet med Socialförsäkringsbalkens 93 kap. 5§ handläggs av Pensionsmyndigheten, redovisas på raden Övriga förmåner i resultaträkningens transfereringsavsnitt. I delårsrapporten 2015 redovisades denna förmån på raden Ekonomisk trygghet vid ålderdom. Erhållna medel för att finansiera förmånen redovisas på raden Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag. Föregående år redovisades dessa medel på raden Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag. För första halvåret 2016 uppgår förmånen till 15 819 tkr, motsvarande belopp för första halvåret 2015 uppgick till 16 355 tkr. Jämförelsetalen i resultaträkningen har justerats i motsvarande mån.

Ändrade redovisningsprinciper jämfört med årsredovisningen 2015

Index för frivillig pensionsförsäkring har ändrats för att strukturen ska bli densamma som för index inom traditionell försäkring och tillfällig förvaltning. Förut hade frivillig pensionsförsäkrings index ett påslag på 0,25 procentenheter, vilket är borttaget från och med delårsrapporten 2016. Om man räknar om index på det nya sättet per den 30 juni 2015 blir det 0,06 procent i stället för 0,31 procent. Index per den 30 juni 2016 är 3,80 procent.

Varje år upparbetas ett resultat i handelslagret som består av två delar, valutakursresultat och fondkursresultat. För att undvika att ett alltför stort handelslagerresultat byggs upp har flytt av kapital mellan handelslagret och försäkringsrörelsen införts. Metoden innebär att en 1/3-del av det samlade handelslagerresultatet återförs, en kostnad/intäkt överförs från/till fondförsäkring. Eftersom handelslagerresultatet kan svänga stort mellan enskilda år åstadkoms en utjämning mellan enskilda års resultat. Nya rader i den särskilda resultaträkningen har lagts till som en följd av detta. När det ackumulerade resultatet är positivt, som i år, syns detta på de nya raderna Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen och Kapitalavkastning överförd till livförsäkringsrörelsen.

Delårsrapporten baseras i övrigt på samma redovisningsprinciper som tillämpades i årsredovisningen 2015.

Resultaträkning

<i>(Belopp i tkr)</i>	2016-01-01 2016-06-30	2015-01-01 2015-06-30	Prognos 2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	286 237	291 854	530 010
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	431 372	333 925	824 327
Intäkter av bidrag	273	353	546
Finansiella intäkter	1 774	723	3 548
Summa	719 656	626 855	1 358 431
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-333 279	-305 812	-645 000
Kostnader för lokaler	-20 710	-20 804	-40 000
Övriga driftkostnader	-349 344	-372 862	-616 000
Finansiella kostnader	-41	-242	-81
Avskrivningar och nedskrivningar	-37 096	-25 976	-73 919
Summa	-740 470	-725 696	-1 375 000
Verksamhetsutfall	-20 814	-98 841	-16 569
Redovisning av premiepensionsverksamheten			
Premiepensionsverksamhetens försäkringsresultat	1 225 720	1 231 329	1 975 790
Premiepensionsverksamhetens driftkostnader, Pensionsmyndigheten	-198 792	-181 416	-346 545
Premiepensionsverksamhetens driftkostnader, andra myndigheter	-31 696	-31 709	-63 393
Summa	995 232	1 018 204	1 565 852
Uppbördsverksamhet			
<i>Intäkter</i>			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	1 546	10 736	3 092
Allmän pensionsavgift	55 495 309	53 815 520	112 165 309
Statlig ålderspensionsavgift	14 275 912	13 016 649	26 629 913
Ålderspensionsavgift	60 347 678	57 730 527	120 448 142
Summa	130 120 445	124 573 432	259 246 456
<i>Avgår</i>			
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-219	-1 248	-437
Inleverans till AP-fonderna	-128 021 661	-122 543 698	-255 234 511
Överföring till premiepensionssystemet	-2 097 238	-2 018 998	-4 008 853
Summa	-130 119 118	-124 563 944	-259 243 801
Saldo uppbörd	1 327	9 488	2 655
Transfereringar			
<i>Intäkter</i>			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	21 889 946	22 749 917	43 586 362
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	44 256	45 533	54 800
Medel som erhållits från AP-fonderna	140 453 684	131 498 782	282 426 000
Medel som finansierats via premiepensionssystemet	3 653 992	2 859 145	7 596 000
Finansiella intäkter	33 061	36 952	65 218
Finansiella kostnader	-3 396	-39 106	-6 792
Summa	166 071 543	157 151 223	333 721 588
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	-452	29	-452
<i>Kostnader</i>			
Ekonomisk trygghet vid ålderdom	-17 796 895	-18 764 755	-35 413 799
Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-4 090 868	-3 906 437	-8 168 197
Inkomstpensionen	-140 452 180	-131 494 804	-282 423 002
Premiepensionssystemet	-3 653 992	-2 859 173	-7 596 000
Övriga förmåner	-56 849	-58 051	-85 568
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, frivillig pensionsförsäkring	15 251	16 779	25 285
Summa	-166 035 533	-157 066 441	-333 661 281
Saldo transfereringar	35 558	84 811	59 855
Årets kapitalförändring	1 011 303	1 013 662	1 611 793

Kommentarer till resultaträkningen

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter uppgick till 720 miljoner kronor under första halvåret 2016, vilket var 21 miljoner kronor lägre än kostnaderna. Underskottet beror på att avgiftsuttaget från AP-fonderna 2016 är lägre än beräknade administrationskostnader och kommer av att avgiftsuttaget 2016 minskats med tidigare års positiva resultat.

Verksamhetens kostnader uppgick till 740 miljoner kronor under första halvåret 2016, vilket är 2 procent högre än samma period föregående år. Framst är det personalkostnaderna som är högre då vi i år bland annat har ett högre antal årsarbetare än under motsvarande period föregående år, samtidigt är konsultkostnaderna lägre under första halvåret 2016 än under samma period föregående år. Konsultkostnaderna ingår i posten Övriga driftkostnader.

De finansiella kostnaderna minskade och de finansiella intäkterna ökade, jämfört med föregående år, till följd av aktuellt ränteläge.

Avskrivningarna uppgick till 37 miljoner kronor under första halvåret 2016. Ökningen jämfört med samma period föregående år avser främst avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar.

Premiepension

Att Försäkringsresultaten sjunkit svagt från 1 231 miljoner kronor till 1 226 miljoner kronor beror främst på sämre kapitalavkastning. Under 2015 steg marknadsräntorna svagt, vilket gav negativt bidrag från ränteportföljen, medan aktiemarknaden gav en god avkastning. Under 2016 har marknadsräntorna sjunkit och aktiemarknaden stigit marginellt vilket gett ett lägre bidrag från aktieportföljen och därmed påverkat försäkringsresultatet negativt. Se avsnittet Särskild redovisning för premiepensionsverksamheten.

Uppbörd och transfereringar

Intäkter av uppbördsverksamhet har ökat från 124 573 miljoner kronor första halvåret 2015 till 130 120 miljoner kronor första halvåret 2016. Detta förklaras av att både den allmänna pensionsavgiften och arbetsgivaravgiften ökar som en följd av högre löneunderlag i samhället.

När det gäller transfereringar ökar inkomstpensionen, inklusive tilläggspension, från 131 499 miljoner kronor till 140 454 miljoner kronor. Ökningen beror på att antalet ålderspensionärer med rätt till inkomstgrundad pension ökat och att pensionerna på grund av indexeringsreglerna räknades upp med 4,2 procent per 2015-12-31.

När det gäller transfereringar ökar också premiepensionen med 795 miljoner kronor, då såväl antal pensionärer som utbetalda belopp ökar.

Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras har minskat från 11 miljoner kronor första halvåret 2015 till 2 miljoner kronor första halvåret 2016. Den främsta förklaringen till förändringen är att i intäkterna första halvåret 2015 ingår engångsposter som uppstod i samband med att redovisningen av myndighetens återkravsfordringar flyttades från Försäkringskassan till Pensionsmyndigheten.

Summan av posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader gick från ett negativt belopp om 2 miljoner kronor första halvåret 2015 till ett positivt belopp om 30 miljoner kronor första halvåret 2016 på grund av vinster i portföljen för frivillig försäkring till följd av att obligationerna utvecklats positivt då räntan sjunkit under perioden.

Prognos

När det gäller verksamhetens kostnader och intäkter utvisar prognosen ett kostnadsutfall på 1 375 miljoner kronor för hela 2016. Utfallet följer de prognoser som tidigare lämnats till regeringen. Verksamhetsutfallet förväntas bli -17 miljoner kronor och avser avgiftsområdet administration av inkomstpension som finansieras med avgiftsuttag ur AP-fonderna.

Prognoserna för uppbörd och transfereringar följer de prognoser som i andra sammanhang lämnats till regeringen och utvisar inte några avvikelser av betydelse.

Balansräkning

(Belopp i tkr)

TILLGÅNGAR	Noter	2016-06-30	2015-06-30
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		228 118	190 200
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		24 719	23 645
Summa		252 837	213 845
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		4 300	7 217
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		40 421	33 708
Summa		44 721	40 925
Placeringsstillgångar			
<i>Andra finansiella placeringsstillgångar</i>			
Aktier och andelar		8 151 613	8 215 770
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		15 971 167	12 181 792
Övriga lån		30 288 573	-
Övriga finansiella placeringsstillgångar	1	54 013 790	51 492 524
Summa		108 425 143	71 890 086
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar		824 501 591	826 393 950
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		699	25 232
Fordringar hos andra myndigheter		21 501	109 884
Övriga kortfristiga fordringar		2 704 159	719 431
Summa		2 726 359	854 547
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		34 917	39 383
Upplupna bidragsintäkter		4 784	4 875
Övriga upplupna intäkter		1 008 621	1 132 666
Summa		1 048 322	1 176 924
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket		27 212 768	25 750 381
Kassa och bank			
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		2 209 579	2 229 811
Kassa och bank		2 603	15 924
Summa		2 212 182	2 245 735
SUMMA TILLGÅNGAR		966 423 923	928 566 393

Balansräkning, forts.

(Belopp i tkr)

KAPITAL OCH SKULDER	Noter	2016-06-30	2015-06-30
Myndighetskapital			
Statskapital		311	351
Konsolideringsfond	2	6 186 337	5 751 941
Balanserad kapitalförändring		182 317	244 380
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	2	1 011 303	1 013 662
Summa		7 380 268	7 010 334
Fonder			
Fonder		-	76 413
Avsättningar			
Livförsäkringsavsättning		16 380 060	12 768 435
Oreglerade skador		992	650
Övriga försäkringstekniska avsättningar		1 215 421	1 181 504
Övriga avsättningar		7 225	6 748
Summa		17 603 698	13 957 337
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtaganden		824 808 618	826 748 809
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret		296 493	239 109
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		125 902	210 608
Övriga krediter i Riksgäldskontoret		-	261 380
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		21 476 137	20 253 480
Leverantörsskulder		51 726	78 780
Övriga kortfristiga skulder		92 616 366	57 440 582
Summa		114 566 624	78 483 939
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		2 062 245	2 287 091
Oförbrukade bidrag		2 470	2 470
Summa		2 064 715	2 289 561
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		966 423 923	928 566 393
Poster inom linjen			
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser		848 586 162	846 593 475
Ansvarsförbindelser			
Överförda tillgångar		30 288 573	-
Övriga ansvarsförbindelser		200	60

Kommentarer till balansräkningen

Tillgångar

Immateriella tillgångar uppgår till 253 miljoner kronor 30 juni 2016. Det är en ökning med 39 miljoner kronor, vilket främst förklaras av investeringar i form av utveckling av olika it-system. Det avser bland annat ny extern webb samt utveckling av handläggningssystemen.

Placeringsstillgångarna uppgår till 108 425 miljoner kronor 30 juni 2016. Det är en ökning med 36 535 miljoner kronor i jämförelse med ett år tidigare. Dessa tillgångar avser huvudsakligen tillfällig förvaltning (övriga lån och övriga finansiella placeringstillgångar), men också traditionell försäkring, samt till liten del frivillig pensionsförsäkring. Obligationstillgångarna har ökat med 3 789 miljoner kronor till 15 971 miljoner kronor vilket huvudsakligen förklaras av att premieinbetalningarna till den traditionella försäkringen har ökat samtidigt som räntorna sjunkit och värdet på obligationstillgångarna därmed utvecklats positivt. Se vidare avsnittet Särskild redovisning för premiepensionsverksamheten. Övriga lån på 30 289 miljoner kronor är handel med repor (återköpstransaktioner) inom den tillfälliga förvaltningen. Någon sådan handel fanns inte vid förra halvårsskiftet.

Fondförsäkringstillgångarna uppgår till 824 502 miljoner kronor 30 juni 2016. Det är en minskning med 1 892 miljoner kronor eller 0,23 procent i jämförelse med ett år tidigare. Tillgångarna har påverkats av premieinbetalningar vilket gett ett positivt bidrag men som inte uppvägdes eftersom det varit en mycket svag utveckling på aktiemarknaden som bidragit negativt. I december sker större delen av premieinbetalningarna, då pengar förs från den tillfälliga förvaltningen till premiepensionsspararnas konton. År 2015 var beloppet 36 720 miljoner kronor.

När det gäller kortfristiga fordringar har dessa ökat från 855 miljoner kronor till 2 726 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 219 procent. Den post som påverkar de kortfristiga fordringarna mest är Övriga kortfristiga fordringar. Övriga kortfristiga fordringar innehåller den dagliga pågående fondhandeln och postens storlek ändras dagligen eftersom fondhandeln varierar kraftigt mellan enskilda handelsdagar. I posten ingår en fordran på fondbolaget Falcon Funds på 2 400 miljoner kronor.

Posten Fordringar hos andra myndigheter har minskat från 110 miljoner kronor första halvåret 2015 till 22 miljoner kronor första halvåret 2016 beroende på framförallt en fordran hos Försäkringskassan om 88 miljoner kronor avseende avgifter till försäkringen för tilläggs pension enligt lagen om socialavgifter erlagda av arbetsgivare enligt uppbördsdeklarationer. Per 30 juni 2016 redovisades istället en skuld avseende motsvarande post. Variationen mellan åren beror på att arbetsgivaravgifter för tidigare år löpande justeras i efterhand.

I periodavgränsningsposter har Övriga upplupna intäkter minskat med 11 procent, från 1 133 miljoner kronor första halvåret 2015 till 1 009 miljoner kronor motsvarande period 2016. Denna post utgörs av ännu ej fakturerade rabatter, som fondbolagen ska betala till myndigheten.

Posten Kassa och bank minskar från 16 miljoner kronor första halvåret 2015 till 3 miljoner kronor motsvarande period 2016. Den största skillnaden i posterna mellan åren är att bankmedlen från sjömanspensioneringsfonden har betalats till statens checkräkning under första halvåret 2016.

Kapital och skulder

Konsolideringsfonden uppgår till 6 186 miljoner kronor 30 juni 2016 jämfört med 5 752 miljoner kronor. Förändringen beror på kapitalförändring för premiepensionen respektive frivillig pensionsförsäkring för föregående år. Medel i konsolideringsfonden avseende premiepensionen fördelas till pensionsspararna och pensionärerna och utbetalas som återbäring i samband med pensionsutbetalningarna. Förändring i kapital avseende premiepensionen redovisas i not 2.

I enlighet med ändring i lagen (1998:1757) om förvaltning av vissa fonder inom socialförsäkringsområdet, har återstående medel uppgående till 76,8 miljoner kronor från den avvecklade Sjömanspensioneringsfonden levererats in till statens checkräkning den 29 februari 2016. Per 30 juni 2015 uppgick fonden till ett bokfört värde om 76,4 miljoner kronor som redovisas som jämförelsetal på raden Fonder.

Livförsäkringsavsättningarna har ökat från 12 768 miljoner kronor 30 juni 2015 till 16 380 miljoner kronor. Ökningen av avsättningarna beror på att de pensionärer som valt traditionell försäkring blir fler samt att de medför ett större kapital.

När det gäller Fondförsäkringsåtagandena för vilka försäkringstagaren bär risken har dessa minskat till 824 809 miljoner kronor den 30 juni 2016 från 826 749 miljoner kronor ett år tidigare. Se beskrivning av Fondförsäkringstillgångarna under avsnittet Tillgångar.

Lån i Riksgäldskontoret uppgår till 296 miljoner kronor 30 juni 2016. Det är en ökning med 57 miljoner kronor och avser ökade investeringar i anläggningstillgångar.

Användningen av räntekontokrediterna i Riksgäldskontoret minskar varje år. Detta beror på de återbetalningar vi gör av skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet, vilken ska vara slutreglerad 2018.

Övriga krediter i Riksgäldskontoret avser den särskilda fondhandelskrediten. Kreditutnyttjandet varierar dagligen beroende på fondhandelns omfattning och likvidsammansättning. Per den 30 juni 2016 fanns det ett tillgodohavande på 30 miljoner kronor som redovisas som en tillgång på raden Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret. Per den 30 juni 2015 utnyttjades krediten med 261 miljoner kronor.

Övriga kortfristiga skulder har ökat med 35 176 miljoner kronor till 92 616 miljoner kronor. Av denna ökning utgörs 30 286 miljoner kronor av skuld pågående repor och upplupen kostnad repor. Pensionsmyndigheten redovisar repor (återköpstransaktioner) sedan fjärde kvartalet 2015, varför denna post inte fanns med under jämförelseperioden.

Ansvarsförbindelser

Överförda tillgångar utgörs av summa fordran återköpstransaktioner (repor) om 30 289 miljoner kronor. Återköpstransaktioner redovisades för första gången under Q4 2015, varför utfall saknas för första halvåret 2015.

Noter till balansräkningen

Not 1 Övriga finansiella placeringstillgångar

<i>(Belopp i tkr)</i>	2016-06-30		2015-06-30		2015-12-31	
	<i>Verkligt värde</i>	<i>Bokfört värde</i>	<i>Verkligt värde</i>	<i>Bokfört värde</i>	<i>Verkligt värde</i>	<i>Bokfört värde</i>
Nominella obligationer	16 159 498	15 091 476	9 751 659	9 109 997	14 150 037	13 685 406
Upplupen ränta dito		187 729		172 521		178 999
Realränteobligationer			8 507 499	8 185 978	-	-
Upplupen ränta dito				165 937		-
Bostadsobligationer	15 555 914	14 686 599	16 259 543	15 648 131	16 155 982	15 566 645
Upplupen ränta dito		148 662		150 081		229 907
Likvida medel	23 899 324	23 899 324	18 059 879	18 059 879	4 600 381	4 600 381
Utgående balans	55 614 736	54 013 790	52 578 580	51 492 524	34 906 400	34 261 338

Nominella- och realränteobligationer är utgivna av svenska staten och noterade. Det finns inget innehav av realränteobligationer 2016. Bostadsobligationer avser säkerställda obligationer i svenska kronor utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer, görs i utgåvor med ratingbetyg AAA där moderbolagets rating är lägst BBB.

Not 2 Förändring i kapital, premiepensionen

<i>(Belopp i tkr)</i>	Fond- försäkring	Traditionell försäkring	2016-06-30 totalt	2015-06-30 totalt	2015-12-31 totalt
Ingående balans					
konsolideringsfond	-529 590	7 000 682	6 471 092	5 916 758	5 916 758
Från konsolideringsfond utbetald återbäring		-307 511	-307 511	-214 744	-449 117
Periodens resultat, disposition mot konsolideringsfond	59 651	935 581	995 232	1 018 204	1 003 451
Utgående konsolideringsfond	-469 939	7 628 752	7 158 813	6 720 218	6 471 092

Skillnaden jämfört med totalen beror på att noten endast avser premiepensionen.

Anslagsredovisning

Utfall för perioden 1 januari-30 juni 2016 - Redovisning mot anslag

(Belopp i tkr)

Anslag	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överförings- belopp
Utgiftsområde 11									
Ekonomisk trygghet vid ålderdom									
11 01 001 Garantipension till ålderspension									
2 Garantipension till ålderspension	-339 958	14 343 700				14 003 742	-7 117 075		6 886 667
11 01 002 Efterlevandepensioner till vuxna									
2 Efterlevandepension till vuxna	-56 698	11 915 900				11 859 202	-6 038 237		5 820 965
11 01 003 Bostadstillägg till pensionärer									
2 Bostadstillägg till pensionärer	76 863	8 499 300			-76 863	8 499 300	-4 213 857		4 285 443
11 01 004 Äldreförsörjningsstöd									
2 Äldreförsörjningsstöd	5 516	897 300			-5 516	897 300	-430 371		466 929
11 02 001 Pensionsmyndigheten									
1 Pensionsmyndigheten - förvaltningsanslag	-5 312	528 050				522 738	-286 342		236 396
Utgiftsområde 12									
Ekonomisk trygghet för familjer och barn									
12 01 005 Barnpension och efterlevandestöd									
1 Barnpension och efterlevandestöd	-570	1 013 800				1 013 230	-471 475		541 755
12 01 007 Pensionsrätt för barnår									
1 Pensionsrätt för barnår	0	7 237 862				7 237 862	-3 618 931		3 618 931
Summa	-320 159	44 435 912			-82 379	44 033 374	-22 176 288		21 857 086

Pensionsmyndigheten
Delårsrapport
Första halvåret 2016

Datum 2016-08-11
Dok.bet. PID153145
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2016-208

Utfall för perioden 1 januari-30 juni 2016 - Redovisning mot inkomsttitel

(Belopp i tkr)

		Utgifter	Inkomster	Netto
Allmän pensionsavgift				
9111	421 Preliminär månadsvis allmän pensionsavgift	-47 223 750		-47 223 750
	422 Delavräkning allmän pensionsavgift	-8 587 417		-8 587 417
	423 Slutavräkning allmän pensionsavgift	315 858		315 858
9262	011 Preliminär avgift		47 223 750	47 223 750
	012 Delavräkning		8 587 417	8 587 417
	013 Slutavräkning		-315 858	-315 858
	022 Utgifter till AP-fonderna	-55 495 309		-55 495 309
Summa allmän pensionsavgift		-110 990 618	55 495 309	-55 495 309
Statliga ålderspensionsavgifter				
9251	014 Statlig ålderspensionsavgift		14 275 913	14 275 913
	025 Statlig ålderspensionsavgift till AP-fonderna	-12 178 675		-12 178 675
	026 Statlig ålderspensionsavgift till Riksgäldskontoret	-2 097 238		-2 097 238
Summa statliga ålderspensionsavgifter		-14 275 913	14 275 913	0
Ålderspensionsavgifter				
9251	016 AP-fondsandel, in		60 347 678	60 347 678
	041 Arbetsgivaravgift innevarande år	-47 868 670		-47 868 670
	042 Arbetsgivaravgift föregående år	-9 954 114		-9 954 114
	043 Arbetsgivaravgift äldre år	-480 588		-480 588
	044 Egenföretagaravgift innevarande år	-890 908		-890 908
	045 Egenföretagaravgift föregående år	-178 324		-178 324
	046 Egenföretagaravgift äldre år	-975 074		-975 074
Summa ålderspensionsavgifter		-60 347 678	60 347 678	0
Övriga inkomster av statens verksamhet				
2811	143 Övriga inkomster		219	219
Summa övriga inkomster av statens verksamhet		0	219	219
Totalt inkomsttitlar		-185 614 209	130 119 119	-55 495 090

Finansiella villkor i anslagsredovisningen

Anslag 11 2:1 Pensionsmyndigheten

Anslagspost 1. Pensionsmyndigheten – förvaltningsanslag

Av anslagsposten ska Pensionsmyndigheten betala totalt 38 400 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som abonnemangsavgift för radiokommunikationssystemet Rakel. Beloppet ska betalas efter rekvisition från MSB. Bokförda kostnader under första halvåret uppgår till 19 200 kronor.

Övriga bestämmelser enligt regleringsbrev 2015-12-17

För anslagen 1:1 Garantipension till ålderspension, 1:2 Efterlevandepensioner till vuxna, 1:3 Bostadstillägg till pensionärer, 1:4 Äldreförsörjningsstöd samt 1:5 Barnpension och efterlevandestöd gäller följande villkor:

Av 7 § förordning (2002:782) om ansökan och utbetalning av pension m.fl. förmåner framgår att pension och annan förmån betalas ut genom Försäkringskassan. Pensionsmyndigheten ska månadsvis till Försäkringskassan överföra de medel som behövs för att täcka de utbetalningar som Försäkringskassan gjort för Pensionsmyndighetens räkning. Redovisning mot anslag ska ske på den månad då utbetalningarna till förmånstagarna görs.

Kommentarer till anslagsredovisningen

Anslagen är ramanslag.

Ingående överföringsbelopp per anslag är lika med utgående överföringsbelopp per anslag i årsredovisningen för 2015.

I kolumnen för årets tilldelning enligt regleringsbrev redovisas de belopp som anges i regleringsbrev från socialdepartementet 2015-12-17.

Särskild redovisning för premiepensionsverksamheten

Förvaltningsberättelse

Fondförsäkring

Pågående rättsfall

Pensionsmyndigheten har i juni 2016 sagt upp avtalet med fondförvaltaren Falcon Funds på grund av att bolaget brutit i sina förpliktelser. Myndigheten har i samband med detta avregistrerat Falcon Funds fonder från premiepensionssystemet och lagt en order till Falcon Funds om att sälja Pensionsmyndighetens innehav i fonderna.

Falcon Funds har överklagat dessa åtgärder till förvaltningsdomstol. Förvaltningsrätten har beslutat att avvisa överklagandet med hänvisning till att det inte är fråga om överklagbara beslut. Kammarrätten har i juli 2016 beslutat att inte meddela prövningstillstånd. Falcon Funds har nu överklagat till Högsta förvaltningsdomstolen och yrkat inhibition. Falcon Funds har också ansökt om stämning mot Pensionsmyndigheten i Stockholms tingsrätt och har bl.a. yrkat att domstolen ska fastställa att samarbetsavtalet gäller, trots uppsägning, och att bolaget inte är skyldigt att följa säljorden samt att Pensionsmyndigheten ska återregistrera aktuella fonder. Tingsrätten har i början av augusti 2016 beslutat att utfärda stämning mot Pensionsmyndigheten. Myndigheten kommer att ge in ett svaromål. Pensionsmyndigheten har bistånd av en upphandlad advokatbyrå i denna fråga. Fram till dags dato har tre domstolsinstanser bekräftat att det inte finns något skäl för Falcon Funds att inte verkställa Pensionsmyndighetens säljorder.

Säljorden på myndighetens hela innehav i Falcon Funds fonder lämnades 2016-06-16. Fondernas marknadsvärde uppgår, enligt bolagets rapporterade NAV-kurser per den 30 juni, till totalt cirka 2 400 miljoner kronor. Cirka 20 000 pensionärer/pensionssparare berörs. Samtliga dessa har blivit kontaktade av Pensionsmyndigheten. Pensionssparare med innehav i någon av Falcon Funds fonder får sitt innehav flyttat till det statliga förvaltsalternativet AP7 Såfa vid den tidpunkt då vi får likvid från Falcon Funds. Respektive sparare kan själv välja att antingen ligga kvar i förvalet eller välja att gå vidare till annat fondbesittande. En del av fondernas tillgångar är ETI:er (Exchange Traded Investments) som är paketerade korgar av värdepapper. Pensionsmyndigheten ställer sig tveksam till bolagets värdering av dessa värdepapper och har därför skrivit ner fondförmögenheten med 300 miljoner kronor. Summan baseras på bolagets senast kända värdering av dessa innehav.

Fondförsäkring

Fondförsäkringens premieinkomst uppgick under första halvåret 2016 till 4 228,5 (3 816,3)³ miljoner kronor och totala utflödet till 5 021,3 (4 206,5) miljoner kronor, varav 2 940,3 (2 315,4) avsåg pensionsutbetalningar och 2 081,0 (1 891,1) överfördes till den traditionella försäkringen. Eftersom den årliga placeringen av fastställda pensionsrätter sker i december, så består premieinkomsten under årets första hälft huvudsakligen av återförda förvaltningsavgifter (det vill säga erhållna rabatter på fondavgifter) samt ändrade pensionsrätter och minskningar på grund av byten från fondförsäkring till traditionell försäkring.

I maj fördelade Pensionsmyndigheten 4 242,3 (3 830,6) miljoner kronor, det största beloppet hittills, i återförda förvaltningsavgifter (rabatter) från fonderna till pensionsspararna avseende föregående år, varav merparten 4 224,9 (3 817,0) miljoner kronor tillfaller de fondförsäkrade och resterande del de som gått över till den traditionella försäkringen.

Avgiftsuttaget för premiepensionens administrationskostnader 2016 genomfördes i maj och avgiften sattes till 0,11 (0,13) procent av tillgodohavandena på spararnas pensionskonton, med ett tak på 120 (120) kronor.

³ Siffror inom parentes avser fortsättningsvis jämförande uppgifter för första halvåret 2015.

Sammantaget uppgick avgiftsuttaget till 562,2 (586,4) miljoner kronor, varav 542,5 (567,9) miljoner kronor belastar fondkontona och resterande del den traditionella försäkringen. Det motsvarar en genomsnittlig avgift på 0,07 (0,07) procent eller cirka 80 (85) kronor per person.

Fondinnehavets marknadsvärde

Per den 30 juni 2016 hade totalt 6,8 (6,6) miljoner pensionssparare och pensionärer ett fondinnehav i premiepensionssystemet till ett marknadsvärde av 824,8 (826,4) miljarder kronor. Pensionsspararnas och pensionärernas fondinnehav fördelar sig enligt tabell 3.

Fondkategori	Marknadsvärde 30 juni 2016, mdkr	Fördelning i procent 30 juni 2016	Marknadsvärde 30 juni 2015, mdkr	Fördelning i procent 30 juni 2015
Aktiefonder	333,1	40,37	340,5	41,20
Blandfonder	66,2	8,03	67,7	8,19
Generationsfonder	127,2	15,43	124,6	15,08
Räntefonder	28,3	3,44	24,5	2,97
AP7 Såfa	270,0	32,73	269,1	32,56
Totalt	824,8	100,00	826,4	100,00

Tabell 3. Fondplaceringarnas marknadsvärde uppdelat på fondkategori och procentuell fördelning per den 30 juni 2016 och 2015.

Värdeutveckling

Värdeutvecklingen för första halvåret uppgick till -14,3 (67,4) miljarder kronor. Den genomsnittliga avkastningen i fondrörelsen var -1,7 (8,9) procent under första halvåret 2016 mätt som tidsviktad avkastning⁴. Sedan fondrörelsens start år 2000 är den genomsnittliga årliga avkastningen 3,7 (4,2) procent mätt som tidsviktad årsavkastning. Fondrörelsens genomsnittliga årliga kapitalviktade avkastning⁵ (internräntan), som visar spridningen i fondrörelsen sedan 1995 uppgår till 6,7 (6,9) procent.

Tillgångsallokering

Andel aktiefonder var vid halvårsskiftet 2016 94 (95) procent.

Fondadministration

De flesta fondbyten tar två dagar. Ett orderstopp fördröjer handeln med en dag. Totalt inträffade ett orderstopp under första halvåret 2016 vilket även var fallet under 2015.

Under första halvåret 2016 bytte 414 207 personer fonder vid åtminstone ett tillfälle. Det är en minskning jämfört med 2015 då 477 434 personer bytte fonder vid åtminstone ett tillfälle.

⁴ Tidsviktad avkastning visar årlig avkastning på en krona som satts in i början av perioden. Hänsyn har inte tagits till om kapitalets storlek har förändrats under perioden.

⁵ Kapitalviktad avkastning visar årlig avkastning med hänsyn taget till kapitalets förändring och omfattar såväl fondrörelsen som avkastningen på pengarna fram till tidpunkterna då de placeras i fonderna.

Traditionell försäkring

Premieinkomsten för den traditionella försäkringen uppgick till 2 098,6 (1 904,8) miljoner kronor för första halvåret, varav 2 081,0 (1 891,1) miljoner kronor avser byten från fondförsäkring till traditionell försäkring. Pensionsutbetalningarna uppgick till 714,2 (544,1) miljoner kronor. Av de nya pensionärerna valde 19,9 (17,9) procent den traditionella försäkringen.

Tillgångarnas marknadsvärde och fördelning

Värdet på de förvaltade tillgångarna uppgick per den 30 juni 2016 till 23 655,4 (19 768,0) miljoner kronor. Tillgångarnas fördelning framgår av tabell 4.

Tillgångsslag	Marknadsvärde 30 juni 2016 (mnkr)	Fördelning i procent 30 juni 2016	Marknadsvärde 30 juni 2015 (mnkr)	Fördelning i procent 30 juni 2015
Svenska räntor	15 525,7	65,6	11 557,1	58,5
Globala aktier	8 090,4	34,2	8 171,3	41,3
Likvida medel	39,3	0,2	39,5	0,2
Totalt	23 655,4	100,0	19 767,9	100,0

Tabell 4. De förvaltade tillgångarnas marknadsvärde och procentuella fördelning på tillgångsslag per den 30 juni 2016 och 2015.

Enligt den traditionella försäkringens placeringsriktlinjer⁶ ska den strategiska allokeringen mellan räntebärande tillgångar och aktier utgå från den traditionella livförsäkringens skuldsida. Av tillgångarna i den traditionella försäkringen placeras medel motsvarande den realistiskt värderade skulden (garanterade utfästelser) i en skuldmatchningsportfölj bestående av svenska räntebärande tillgångar. Överskjutande medel, tillväxtportföljen, kan enligt styrelsebeslut i februari 2016 endast placeras i globala aktier.

Värdeutveckling

Det första halvåret 2016 präglades av stor volatilitet både på aktie- och räntemarknaden, med sjunkande långa räntor och en orolig men marginellt stigande aktiemarknad. Tillgångsportföljen består till 65,6 procent av ränteinvesteringar som utvecklas positivt vid sjunkande räntor. Under första halvåret 2016 var förvaltningsresultatet i Kammarkollegiets långräntekonsortium 10,67 (-2,32) procent och förvaltningsresultatet i den globala aktieportföljen 1,01 (8,81) procent. Detta medförde en sammantaget positiv avkastning för den totala portföljen vid halvårsskiftet på 6,91 (2,08) procent, vilket kan jämföras med index på 7,11 (2,68) procent. Underavkastningen i förhållande till index är hänförligt till att bostadsobligationerna som finns i ränteportföljen har utvecklats sämre än swapparna som ingår i index. Det huvudsakliga målet inom ränteförvaltningen är dock att långsiktigt kunna infria garanterade pensionsutfästelser genom att matcha pensionsutbetalningar med kupong- och obligationsförfall, att överprestera gentemot index kommer i andra hand.

⁶ Dnr PAD 2010-450.

Tillgångsslag	Avkastning 30 juni 2016	Avkastning jämförelseindex 30 juni 2016	Avkastning 30 juni 2015	Avkastning jämförelseindex 30 juni 2015
Svenska räntor ⁷	10,67	10,89	- 2,32	-1,65
Globala aktier ⁸	1,01	1,09	8,81	9,13
Total portfölj	6,91	7,11	2,08	2,68

Tabell 5. Avkastning i procent per tillgångsslag för första halvåret 2016 och 2015.

Återbäringsräntan för juni 2016 uppgick till 4,0 (15,0) procent och i genomsnitt för första halvåret till 4,0 (14,0) procent. Under 2015 delades det ut ett stort överskott som byggdes upp under 2014, genom en ovanligt hög återbäringsränta. Utvecklingen under 2015 och det första halvåret 2016 har varit relativt svagare och därför är återbäringsräntan numera på en lägre, mer normal nivå.

Solvensgrad och kollektiv konsolidering

Pensionsmyndigheten använder SCB:s prognos över framtida livslängder vid beräkning av pensionsbelopp och försäkringstekniska avsättningar. Uppdatering av denna prognos sker vart tredje år och en ny sådan kom under första halvåret 2015. En anpassning till den nya prognosens ökade livslängdsantaganden infördes i februari 2016 vilket innebär något lägre pensionsbelopp för spararna och pensionärerna med premiepension och något högre försäkringstekniska avsättningar i den traditionella försäkringen, jämfört med tidigare.

Vid beräkning av premiepensionsbelopp och försäkringstekniska avsättningar används kohortdödlighet. Det innebär att olika underliggande livslängdsantaganden används beroende på under vilket decennium premiepensionären är född. En pensionär som är född under 50-talet lever längre än en pensionär som är född på 30-talet, det innebär att premiepensionsbeloppet för en 50-talist ska räcka längre tid än för en 30-talist d.v.s. äldre pensionärer får högre pension per månad och yngre får en lägre pension per månad.

De försäkringstekniska avsättningarna och solvensgraden⁹ uppgick per den 30 juni 2016 till 16 051 miljoner kronor respektive 147,37 (159,0) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån¹⁰ uppgick till 106,06 (110,08) procent.

Pensionsmyndigheten rapporterar trafikljus till Finansinspektionen¹¹ en gång per år baserat på förhållandena den 31 december. Pensionsmyndigheten inrapporterade i början av 2016 resultat motsvarande grönt ljus per den 31 december 2015. Internt inom Pensionsmyndigheten beräknas trafikljuset kvartalsvis. Vid halvårsskiftet var värdet 125,77 (135,38) procent av den försäkringstekniska skulden. Vilket motsvaras av grönt ljus i modellen.

Från och med den 1 januari 2016 har Försäkringsrörelselagen (2010:2043) en ny lydelse som Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet inte kommer att omfattas av. Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet kommer att följa försäkringsrörelselagens gamla lydelse, Lag (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet, från och med samma datum.

Ett förslag till ny lydelse för Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet har tagits fram under medverkan från Pensionsmyndigheten. Den beräknas kunna gälla från och med 1 januari 2017.

⁷ Index (skräddarsytt index baserat på Pensionsmyndighetens garanterade åtagande i den traditionella försäkringen till hälften diskonterad med statsräntekurvan och till hälften diskonterad med swapräntekurvan).

⁸ Index för globala aktier är sammansatt av tre aktieindex som motsvarar storleken av och inriktningen på tillväxtportföljens tre fondbesättningar i globala aktier.

⁹ Solvensgraden motsvarar det samlade värdet på Pensionsmyndighetens tillgångar inom den traditionella försäkringen, i förhållande till garanterade utfästelser gentemot pensionsspararna.

¹⁰ Den kollektiva konsolideringsnivån motsvarar det samlade värdet på Pensionsmyndighetens tillgångar inom den traditionella försäkringen, i förhållande till de åtaganden Pensionsmyndigheten har gentemot pensionsspararna i form av garanterade utfästelser och preliminärt tilldelad återbärning.

¹¹ Pensionsmyndigheten är inte skyldig att lämna solvensdeklaration enligt Finansinspektionens bestämmelse FFFS 2011:28.

Tillfällig förvaltning

Den tillfälliga förvaltningen består av medel motsvarande preliminära pensionsavgifter som inbetalas månadsvis. Pensionsmyndigheten ansvarar för förvaltningen av detta kapital till dess att Skatteverket fastställt pensionsgrundande inkomst och Pensionsmyndigheten fastställt pensionsrätter för inkomståret (intjänandeåret). När pensionsrätterna har fastställts överförs motsvarande kapital och avkastning från den tillfälliga förvaltningen till premiepensionssystemet.

Bokfört värde på de förvaltade tillgångarna uppgick per den 30 juni 2016 till 84,3 (51,5) miljarder kronor.¹² Tillgångarnas fördelning framgår av tabell 6. De reala obligationerna har under året fasats ut vid förfall och ersatts med nominella statsobligationer och säkerställda bostadsobligationer.

Delpportfölj	Bokfört 30 juni 2016 (mdkr)	Fördelning i procent 30 juni 2016	Bokfört 30 juni 2015 (mdkr)	Fördelning i procent 30 juni 2015
Likvida tillgångar	23,9	28,3	18,1	35,1
Nominella statsobligationer	15,3	18,1	9,3	18,0
Realobligationer	0	0	8,4	16,2
Säkerställda obligationer	14,8	17,6	15,8	30,7
Övriga lån ¹³	30,3	36,0		
Totalt	84,3	100,0	51,5	100,0

Tabell 6. De förvaltade tillgångarnas bokförda värde och procentuella fördelning på tillgångsslag den 30 juni 2016 och 2015.

Avkastningen för totalportföljen har under perioden uppgått till 0,61 (0,85) procent och jämförelseindex¹⁴ till -0,23 (-0,08) procent. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde. Portföljens positiva avkastning beror på att den innehåller en större andel stats- och bostadsobligationer jämfört med andelen likvida medel på avistakonto hos Riksgälden. Index består enbart av räntan på avistakonto hos Riksgälden.

¹² Obligationsportföljen redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

¹³ Återköpstransaktioner under placeringstillgångar. Infördes 2015-12-31.

¹⁴ Inlåningsräntan på avistakonto Riksgäldskontoret.

Nyckeltal och väsentliga uppgifter för premiepensionen

(Belopp i tkr)	Fond- försäkring 6 mån 2016	Traditionell försäkring 6 mån 2016	Totalt 6 mån 2016	Totalt 6 mån 2015	Totalt 12 mån 2015
Resultatmått					
Periodens resultat	92 850	935 581	1 028 431	1 018 204	1 003 451
Förvaltningskostnadsprocent ¹⁵ , %	-	-	0,05	0,05	0,05
Avgiftsuttag i procent av placeringstillgångar, %	-	-	0,07	0,07	0,07
Kapitalförvaltning/ placeringstillgångar					
Försäkringstillgångar inkl. bankmedel ¹⁶	826 642 088	23 655 392	850 297 479	848 352 163	859 529 099
Direktavkastning ¹⁷ , %	-	0,07	0,07	0,04	5,93
Totalavkastning ¹⁸ , %	-	6,91	6,91	2,08	-0,54
Genomsnittlig återbäringsränta, %	-	4,0	4,0	14,0	12,7
Kollektiv konsolideringsnivå ¹⁹ , %	-	106,1	106,1	110,1	101,3
Konsolideringskapital ²⁰	-469 939	7 628 752	7 158 813	6 720 218	6 471 091
Solvensgrad ^{21, 22}	-	147,4	147,4	159,0	150,7
Pensionssparare					
Antal pensionssparare och pensionärer	6 773 727	277 831	7 051 558	6 880 785	7 032 017
Antal beslut om premiepension	48 958	11 462	60 420	60 918	100 393
Fördelning beslut om premiepension, %	81,0	19,0	100,0	100,0	100,0
Antal pensionärer med premiepension	1 121 577	277 831	1 399 408	1 300 310	1 314 226
Fonder					
Antal fondbyten	414 207	-	414 207	477 434	824 695
Antal fondföretag	109	-	109	104	107
Antal fonder	836	-	836	824	831

¹⁵ Driftkostnader i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringstillgångar inklusive bankmedel men exklusive övriga placeringstillgångar avseende tillfällig förvaltning av preliminära avgiftsmedel beräknat på senaste 12-månadersperioden.

¹⁶ Försäkringstillgångar motsvarar fondförsäkringstillgångar och placeringstillgångar hänförliga till traditionell försäkring och fondförsäkring.

¹⁷ Direktavkastning har endast beräknats för traditionell försäkring då avsikten är att redovisa resultatet av egen kapitalförvaltning. Direktavkastning beräknas i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringstillgångar inklusive bankmedel hänförliga till traditionell försäkring. Utdelningar erhålls i huvudsak i slutet av året, d.v.s. direktavkastningen påverkas av säsongsvariationer.

¹⁸ Totalavkastning har endast beräknats för traditionell försäkring då avsikten är att redovisa resultatet av egen kapitalförvaltning. Totalavkastning beräknas i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringstillgångar inklusive bankmedel hänförliga till traditionell försäkring.

¹⁹ Den kollektiva konsolideringsnivån motsvarar det samlade värdet på tillgångar inom den traditionella försäkringen, i förhållande till de åtaganden myndigheten har gentemot pensionsspararna i form av garanterade utfästelser och beräknad återbärning.

²⁰ Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital. Föregående år angavs fel värde för totalt konsolideringskapital, vilket justerats.

²¹ Solvensgraden motsvarar det samlade värdet på tillgångar inom den traditionella försäkringen, i förhållande till garanterade utfästelser gentemot pensionsspararna.

²² Finansinspektionen har beslutat om ny räntesats vid beräkning av försäkringsteknisk avsättning från och med 2013-12-31.

Pensionsmyndigheten	Datum	2016-08-11
Delårsrapport	Dok.bet.	PID153145
Första halvåret 2016	Version	1.0
	Dnr/Ref.	VER 2016-208

Resultaträkning premiepensionen

(Belopp i tkr)

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2016-01-01 2016-06-30	2015-01-01 2015-06-30
Premieinkomst		2 098 645	1 904 828
Avgifter fondförsäkring		271 246	283 979
Kapitalavkastning, intäkter	6	7 301 318	17 525 218
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	7	1 987 813	50 366 334
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		46 125	-
Övriga tekniska intäkter		1 112	207
Försäkringsersättningar		-406 612	-329 262
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	8	12 030 843	-68 393 864
Driftkostnader		-230 488	-213 126
Kapitalavkastning, kostnader	9	-6 723	-2 675
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-22 064 848	-149 885
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		1 028 431	991 754
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		1 028 431	991 754
Kapitalavkastning, intäkter		1 381	3 084
Orealiserade vinster på placeringstillgångar		502	282
Kapitalavkastning, kostnader		11 043	23 084
Orealiserade förluster på placeringstillgångar		0	0
Kapitalavkastning överförd till livförsäkringsrörelsen		-46 125	-
Periodens resultat		995 232	1 018 204

Noter premiepensionen

Not 5 Redovisnings- och värderingsprinciper

Se redovisnings- och värderingsprinciper sid 5.

Not 6 Kapitalavkastning, intäkter

(Belopp i tkr)

	2016-06-30	2015-06-30
Kapitalavkastning, traditionell försäkring	33 198	34 907
Kapitalavkastning, fondförsäkring	7 268 120	17 490 311
	7 301 318	17 525 218

Förändringen mellan åren beror på att marknadsvärdet för aktiefonder i fondförsäkring har sjunkit.

Not 7 Orealiserade vinster på placeringstillgångar

(Belopp i tkr)

	2016-06-30	2015-06-30
Orealiserade vinster på placeringstillgångar traditionell försäkring	1 475 341	301 594
Orealiserade vinster på fondförsäkringstillgångar	512 472	50 064 740
	1 987 813	50 366 334

2016 visar en förlust på 22 miljoner kronor för aktiefonder inom fondförsäkring. Se tabell 3 sidan 18 samt not 10 nedan.

Not 8 Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

(Belopp i tkr)

	2016-06-30	2015-06-30
Förändring i livförsäkringsavsättning	-2 258 853	-990 048
Förändring i åtagande inom fondförsäkring	14 289 499	-67 403 816
Övriga försäkringstekniska avsättningar	197	-
	12 030 843	-68 393 864

Förändringen mellan åren beror på att livslängdsantagandet har ändrats. Se Solvensgrad och kollektiv konsolidering på sidan 21.

Not 9 Kapitalavkastning, kostnader

(Belopp i tkr)

	2016-06-30	2015-06-30
Kapitalavkastning traditionell försäkring	-1 480	-1 326
Kapitalavkastning fondförsäkring	-5 243	-1 349
	-6 723	-2 675

Not 10 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

(Belopp i tkr)

	2016-06-30	2015-06-30
Orealiserade förluster på placeringstillgångar traditionell försäkring	0	0
Orealiserade förluster på fondförsäkringstillgångar	-22 064 848	-149 885
	-22 064 848	-149 885

Försäkrings- och finansiella risker inom premiepensionssystemet

Inga nya väsentliga risker och osäkerheter har tillkommit under perioden jämfört med de risker som beskrivs i årsredovisningen för 2015 under avsnittet Särskild redovisning av premiepensionsverksamheten.

Traditionell försäkring

Den 30 juni 2016 var överskottet i trafikljustermer 4 146,4 miljoner kronor, vilket motsvarar ett trafikljus på 125,8 procent. Trafikljusberäkningen visar grönt ljus.

Fondkursrisk

Fondkursrisk är risken för att värdet på fondandelar minskar på grund av förändringar i kurser på de underliggande marknaderna.

	2016-06-30	2015-06-30
Traditionell försäkring (kursrisk)	809	817

Tabell 7. Exponeringen på Pensionsmyndighetens resultat och eget kapital vid en förändring på 10 procent i fondkurserna motsvarar (belopp i mnkr).

Valutarisk

Valutarisk är risken för att värdet av tillgångar och skulder minskar på grund av ändrade valutakurser.

	2016-06-30	2015-06-30
Traditionell försäkring (valutarisk)	809	817

Tabell 8. Exponeringen på Pensionsmyndighetens resultat och eget kapital vid en förändring på 10 procent i valutakurserna motsvarar (belopp i mnkr).

Ränterisk

Ränteförvaltningen inom den traditionella försäkringen sker i Kammarkollegiets Långräntekonsortium. Målet där är att matcha tillgångarna mot skulderna. Den önskade ränterisken beskrivs och beslutas därför som ett tillåtet avvikelsetervall i förhållande till Pensionsmyndighetens garanterade skuldåtagande.

	2016-06-30	2015-06-30
Traditionell försäkring, finansiella placeringstillgångar (ränta upp 1 procentenhet)	-1 531	-1 075
Traditionell försäkring, finansiella placeringstillgångar (ränta ner 1 procentenhet)	1 517	1 217
Traditionell försäkring, försäkringstekniska avsättningar (ränta upp 1 procentenhet)	1 615	1 214
Traditionell försäkring, försäkringstekniska avsättningar (ränta ner 1 procentenhet)	-1 916	-1 437
Traditionell försäkring, netto (ränta upp 1 procentenhet)	+84	+139
Traditionell försäkring, netto (ränta ner 1 procentenhet)	-399	-220
Tillfällig förvaltning, lång och kort portfölj	0	0

Tabell 9. Exponeringen på Pensionsmyndighetens resultat och eget kapital vid en förändring på 1 procentenhet i marknadsräntan motsvarar en förändring (belopp i mnkr).

Reservsättningsrisk

Solvensgraden per den 30 juni 2016 uppgick till 147,4 procent. Om livslängden hos pensionärerna ökar sjunker solvensgraden, medan den stiger om livslängden minskar. Om livslängden antas öka med ett år sjunker solvensgraden till 142,1 procent till följd av att de försäkringstekniska avsättningarna ökar med 594 miljoner kronor.

Beslut om delårsrapport

Vi intygar att delårsrapporten ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Delårsrapporten har fastställts av Pensionsmyndighetens styrelse den 11 augusti 2016.

Kerstin Wigzell
vice ordförande

Marieke Bos

Annika Creutzer

Tomas Landeström

Thomas Rolén

Katrin Westling Palm
generaldirektör

Granskning av revisorer

Delårsrapporten kommer att granskas översiktligt av myndighetens revisorer. Ett revisorsintyg ska enligt Lag (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. lämnas senast tre veckor efter det att delårsrapporten lämnats.